

- Perspectieven op een rijke leeromgeving -

<p>Voor en met leerlingen/studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiden van activiteiten (zoals lessen, hoeken, thema's) • (Les)activiteiten (vakken), die voorbereid zijn, uitvoeren in de eigen groep • (Les)activiteiten (vakken) uitvoeren in de eigen groep, die onverwacht zijn (onvoorbereid, improviseren) • Hanteren van de verschillende werkvormen en instructiemodellen • Zelf les(sen), lesmateriaal, een thema of hoek ontwerpen • Planning van de activiteiten maken voor een of meerdere dagen • Een lessencyclus verzorgen • Vervangen van collega's in een andere klas of van de mentor • Gesprekjes voeren met individuele leerlingen (gepland of met bepaald doel), Groepje(s) leerlingen begeleiden • Nakijken en/of corrigeren van toetsen. Maken van toetsen 	<p>Op schoolniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teamvergaderingen bijwonen. Participeren in bouwvergaderingen • Participeren in een werkgroep of commissie (bv. kamp, studiedag voorbereiden) • Bijwonen van leerling- of groepsbesprekingen • Samenwerken met of ondersteunen van andere collega's dan de mentor • Samenwerken met /gesprekken voeren met onderwijsondersteunend personeel (vb. TOA) • Gesprek(ken) met de directie • Gesprekken voeren met interne/externe deskundigen (vb. IB, RT) • Bezoeken andere scholen, instellingen waar de school contact mee heeft • Activiteiten voor ouders (kijkavond, informatieavond, oudergesprekken, huisbezoek) bijwonen en mee voorbereiden
<p>Gebruik van hulpbronnen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lezen van schooldocumenten zoals schoolplan, schoolgids • Gebruik maken van op school aanwezige boeken, tijdschriften • Gebruiken van op school aanwezige ruimtes (technieklokaal, computerlokaal etc.) • Lezen van leerlingendossiers • Doornemen van notulen, schoolnieuwsbrieven etc. • Gebruiken maken van ICT-voorzieningen op school (schoolmail, intranet, leerlingregistratie) • Gebruik maken van didactische ICT-toepassingen (elektronische leeromgeving, educatieve software) 	<p>Professionaliserings- en innovatieactiviteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen aan studiemiddagen en cursussen of trainingen voor het team (in en buiten de school) • Intervisie met collega's van de school • Meedraaien in het inwerktraject voor nieuwe collega's • Deelnemen aan een kenniskring of onderzoek • Observeren van de mentor/collega's in andere groepen • Samenwerken met medestudenten, intervisie met medestudenten • Feedback of begeleidingsgesprekken met mentor voeren • Feedback of begeleidingsgesprekken met opleider in de school • Feedbackgesprek, hulp vragen aan andere collega(s) • Op school theorie lezen en/of werken aan opdrachten vanuit de opleiding

- Een autonomie ondersteunende leeromgeving – pagina 1/2

Ontwerpeis	Algemene aspecten leeromgeving	Specifiek leraargedrag
Er is een open veilige groepsfeer waarin leerlingen zich durven uiten naar elkaar en de leraar.	<ul style="list-style-type: none"> - Initiatieven van de leerlingen worden serieus genomen - Leerlingen weten elkaar te vinden ter ondersteuning van hun leerproces. - Successen worden samen gevierd - Gedragsverwachtingen zijn helder 	<ul style="list-style-type: none"> • De leraar creëert ruimte voor individueel contact om de leerlingen te leren kennen. • De leraar neemt initiatief van de leerling serieus • De leraar stimuleert leren van en met elkaar, ook met betrekking tot het sturen van je leerproces. • De leraar leert de leerlingen echt kennen. • De leraar durft zich kwetsbaar op te stellen. • Het taalgebruik van de leraar is informatief en aanmoedigend, er is ruimte voor humor en relativering. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Dus het taalgebruik is niet controlerend (zoals bevelen moet-statements, schuld indicerend, voorwaardelijke feedback, onder druk zetten, dwingende tips: je zou...) • De leraar bepaalt samen met de groep heldere gedragsverwachtingen en ziet er consequent op toe dat deze worden nageleefd.
De leeromgeving draagt zorg voor betekenisvol onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - De belevingswereld van de leerlingen krijgt ruimte in deze omgeving - Leerlingen ervaren ruimte om vanuit eigen interesses, waarden en overtuigingen taken in te vullen. - Het aanbod is zoveel mogelijk levensecht. - Leerlingen krijgen ruimte om te onderzoeken en te ontdekken. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leraar kent de belevingswereld van zijn leerlingen en zorgt dat deze een plek krijgt. • De leraar leert de interesses en persoonlijke waarden van zijn leerlingen kennen en zorgt dat deze een plek krijgen. Hij geeft ze luister en spreektijd. • De leraar probeert zich in te leven in het perspectief van de leerling • De leraar biedt ruimte in de leerdoelen, opdrachten, initiatieven, voor eigen invulling vanuit de leerling. • De leraar maakt gebruik van realistische contexten om de betekenisvolheid te verhogen. • De leraar biedt uitleg indien nodig om de betekenisvolheid te verhogen. • De leraar stimuleert ontdekkend en onderzoekend leren. • De leraar geeft een zinvolle en specifieke uitleg over het nut van een bepaalde taak of opdracht (als iets moet). • De leraar bespreekt met de leerling wat voor hem belangrijk en waardevol is (leerdoelen). • De leraar geeft de leerling inzicht in zijn ontwikkeling, zodat hij zelf (zo nodig met hulp) vervolgstappen kan zetten.
De leeromgeving biedt keuzemogelijkheden voor de leerling	<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen krijgen betekenisvolle keuzes aangeboden in bijvoorbeeld <i>wat</i> hij leert, <i>hoe</i> hij leert, <i>met wie</i> hij leert <i>waar</i> hij leert, <i>in welk tempo</i>, <i>in welke volgorde</i>, <i>hoe en waar</i> hij getoetst wordt - Leerlingen ervaren ruimte om zelf te ontdekken en te leren van het maken van keuzes. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leraar biedt keuzes aan, zodat leerlingen hun eigen interesses kunnen realiseren: <ul style="list-style-type: none"> - inhoudelijke keuzes (welke thema's, leerdoelen, omvang); - aanpak (werkvorm, materialen, wel of niet samenwerken); - product (vorm, presentatiewijze); - tempo (hoeveelheid tijd). • De leraar stimuleert leerlingen om zelf met ideeën te komen, om oplossingswijzen uit te proberen of om nieuwe wegen te bewandelen. • De leraar creëert gelegenheden waarbij leerlingen op hun eigen manier kunnen werken, waarbij ze hun interesses, nieuwsgierigheid en behoefte aan uitdaging kunnen aanspreken. • De leraar vraagt eerst aan leerlingen hoe zij een taak, een probleem of conflict willen aanpakken/oplossen voordat hij zelf met een suggestie komt. • De leraar helpt leerlingen om hun interesses en talenten te ontdekken.

- Een autonomie ondersteunende leeromgeving – pagina 2/2

Ontwerpeis	Algemene aspecten leeromgeving	Specifiek leraargedrag
De leeromgeving biedt ruimte voor een stimulerende en ondersteunende begeleiding van de leerling	<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen krijgen ondersteuning op maat in het leerproces - Leerlingen voelen dat ze om hulp kunnen vragen en deze krijgen. - Leerlingen voelen dat ze juist van fouten kunnen leren - Leerlingen krijgen kansen en ondersteuning om vaardigheden in zelfregulatie op te bouwen 	<ul style="list-style-type: none"> • De leraar benadert de leerlingen vanuit een open mindset • De leraar creëert ruimte voor individueel contact, begeleidingsgesprekken over het leerproces (zelfregulatie), mogelijke weerstanden ed. • De leraar geeft emotionele ondersteuning indien nodig • De leraar vraagt geregeld naar de eigen mening van de leerling. • De leraar daagt de leerling uit te reflecteren op zijn leerproces. • De leraar bouwt hulp af indien de leerling het zelf kan (scaffolding) • De leraar is zelf een rolmodel in het nemen van autonomie, en laat vaardigheden van zelfregulatie zien (bewust in zetten als modellering)
De leeromgeving biedt een duidelijke structuur ter ondersteuning van het leerproces	<ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen weten waar ze aan toe zijn, waar de ruimte ligt voor eigen invulling en waar aan moet worden voldaan. - Leerlingen kunnen overzien waar ze mee bezig zijn. - Leerlingen krijgen tussentijds inzicht op verloop eigen leerproces en bijsturing indien nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leraar maakt duidelijk aan de leerling: <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>wat hij leert, hoe hij leert, met wie hij leert waar hij leert, in welk tempo, in welke volgorde, hoe en waar hij getoetst wordt en waar de eigen invulling van de leerling ligt.</i> • De leraar creëert tussenstops, zodat de leerling weet of hij op de goede weg is. • De leraar geeft geregeld positieve feedback en gerichte feedforward. • De leraar creëert mogelijkheden voor peerfeedback. • De leraar draagt zorg dat de taak die leerling zich stelt optimaal uitdagend is. (behoefte aan competentie)